

СВЕТОСЛАВ СЛАВЧЕВ
ГЛАСЪТ, КОЙТО ТЕ ВИКА

chitanka.info

Планетата беше малка и дива. Една от онези планетки по трасето Вега-Орион, за които никой не си спомняше, а и нямаше за какво да си спомня — безжизнен космически дребосък, сглобен от напукани остри скали, пуст и тъжен като в първия ден на сътворението си. В астронавигационните справочници срещу графата „Медея“ можеха да се намерят не повече от десетина данни — беше указан периодът на въртене, разстоянията до двойното жълто слънце и мястото на единствената контролна астрофизична станция, обслужвана от доста остарели биоавтомати. Това беше всичко. Даже опитните командири от Базата вдигаха рамене, ако някой случайно ги запиташе за Медея.

И Ферн знаеше толкова, колкото другите. Може би малко повече — само заради това, че веднъж беше станало нужда да мине близо до нея и да поиска корекция на координатите си от астрофизичната станция. Получи ги — биоавтоматите му ги дадоха съвсем добросъвестно, но после не ги използва и даже беше забравил, че ги е искал.

— Такава глупава случайност, това с координатите! — помисли Ферн с досада и се загледа в таблото пред себе си. По екраните плуваха спокойни светли линии и всичко в кабината беше спокойно, само не той самият. — А на онези в Базата изглежда точно това им трябваше! Бил съм вече в контакт с Медея, обстановката ми била позната и така нататък...

Той се пресегна и натисна клавиша за допълнителните илюминатори. Знаеше, че не е справедливо да мисли така и че все някой трябва да дойде дотук, щом като се е случило това с Хелиан, но не можеше да се отърве от раздражението. Още повече че курсът с нищо не обещавахе да бъде много приятен.

Блендите на илюминаторите се плъзнаха бавно, в кабината за миг нахлу отвън тъмнина, после автоматите изравниха светлината. Ферн погледна в прозрачния купол над себе си. Долу и вдясно се виждаше Медея — точно такава, каквато я беше видял първия път. Сиво-жълт кръг, който непрестанно се уголемяваше. Подробности още не можеха да се различат, но тя и оттук изглеждаше достатъчно неприветлива.

— Слизам, вземам Хелиан и няма да се бавя нито минутка! — помисли пак Ферн. Всъщност той още не можеше да си представи как ще слезе и как ще го вземе, защото не знаеше какво точно се беше случило с Хелиан. Това, което беше казала Селена, когато се появи разтревожена на стереовизора в Базата, не говореше нищо. Клаустрофобия. Космическа психоза. Но то можеше да се случи с всекиго. Летиш, парсеките се навиват на спидометрите, а заедно с тях, заедно с бронята и дюзите на кораба, се износват и неznайните механизми, скрити дълбоко в съзнанието. Докато един ден някой от тези механизми започва да работи сам за себе си или просто изключва. Тогава пилотът, с когото си разменял две-три думи по трасетата, с когото си бърбил по време на почивките в Базата или с когото си се ругал за глупости, престава да бъде пилот и се превръща в нещастник и другар, който трябва да бъде измъкнат от някаква такава планета като Медея.

— Тръгвам! — беше казал тогава Ферн. — Слушай, Селена, това за психозата... да не са го измислили вашите там!

Той щеше да каже още нещо за техните там, за които нямаше особено добро мнение, но преглътна. Не беше моментът.

— Не знаем, Ферн — беше повторила Селена. — По всичко изглежда клаустрофобия. Не може човек като Хел да ни радира, че има работа с призраци. Как ти се струва?

Ферн беше вдигнал рамене. Ясно — някой от онези механизми в съзнанието, скрити и толкова важни, се беше износил.

По-нататък всичко стана за броени минути. Ракетата — една от малките РЕС — бе готова. Тя не беше никакво чудо на техниката, но бе сравнително бърза и Ферн обичаше този тип ракети — непретенциозни и издръжливи. Такива ракети няма да капризничат. Може да закъсат някъде, но ще се мъкнат и ще се мъкнат и няма да те карат да викаш аварийната служба.

Лошото бе, че до Медея имаше доста път, а през това време с Хел можеха да станат всякакви неща. Сам, на една станция с биоавтомати, които в даден момент биха се защитавали... не, Ферн просто не искаше да мисли, какво би могло да се случи. Но изглежда, че все пак нещо недобро се беше случило, защото от Медея отговаряха единствено автоматите.

Ферн поиска коридор за слизане и включи страничните двигатели. Сиво-жълтият кръг израсна заплашително и надвисна над ракетата, после се отмести встрани. Мътната повърхност се разслои. По нея пропълзяха тъмни планински вериги, хаотични и странни. Светложълтото изсветля още повече, превърна се в тесни пясъчни плата. Всъщност те само изглеждаха светложълти. Истинският им цвят сигурно беше по-друг, но такива ги правеше острата светлина на жълтите слънца, които оставаха някъде в гръб на ракетата.

Площадката за кацане беше малка — явно строена по времето, когато е била строена и самата станция и после никой не се беше грижил да я разширява. В средата се извисяваше още една, друга ракета и Ферн трябваше да маневрира, за да се спусне. Беше ракетата на Хелиан и това, че тя стоеше тук невредима, можеше да е добър признак. Станцията не се виждаше, вградена дълбоко в скалите.

Ферн се измъкна от люка и се огледа. Беше виждал много грозни планети, но тази във всеки случай държеше първенството. Жълто и черно, пак жълто и черно, като гръб на гигантска оса, простряна до хоризонта. И докато жълтото беше еднакво, лимоненоярко — това беше пясъкът, черното имаше десетки оттенъци — мастиленочерно, кървавочерно, черно на плътни зелени вълни като кадифе, безжизнено сиво-черно или блестящочерно като кожата на мокро влечуго.

— Тук не психическо, а дявол знае що... — помисли Ферн и не довърши. Той прехвърли бластера през шлема на скафандъра си, взе херметика с психолекарствата и се запъти към станцията в скалите.

Всичко беше в ред.

Автоматите отвориха шлюза на входа и го затвориха зад гърба му. Изчакаха да се изравни налягането, после разкриха вътрешната плъзгаща се врата и пропуснаха Ферн в станцията.

Наистина всичко беше в ред. Край стените на голямото помещение тихо просветваха екраните на стереовизора и видеофоните, очите на биоавтоматите го гледаха — големи и червени като очи на насекоми. Някакъв уред сънно бръмчеше и в тишината се чуваше единствено той, приглушен и монотонен.

И все пак нещо не беше в ред, защото Хелиан го нямаше — това Ферн разбра от пръв поглед. Голямата зала живееше с онази особена празнота, която говори единствено за липсата на хора.

Ферн смъкна бластера от шията си, прихвана го здраво и тръгна бавно покрай стената. Не знаеше какво може да се случи. Може би болният Хелиан е някъде тук, притаен, готов да скочи върху му като звяр. А може би лежи отгатък — мъртъв! — и в широко отворените му очи играят синкавите отблясъци от екраните.

По челото на Ферн избиха ситни капчици пот, той целият се превърна в очи и уши, като че невидимата опасност, която бе преследвала Хелиан, бе реална, а не само рожба на болното съзнание.

Станцията наистина бе пуста.

Зад голямото помещение с уредите имаше още две. Едното бе нещо като работен кабинет или жилище за хората, които биха дошли тук — с минималните удобства на една станция от този род — легла с хипнофони, електронна справочна библиотека и стереовизор. Другото помещение очевидно представляваше нещо като склад или по-точно — геологичен музей, в който се пазеха скални проби от планетата.

Ферн отпусна бластера и се върна в залата.

— Аз съм Ферн — каза той високо. — Астронавигатор втори клас. Викам биоавтомат Първи!

— Слушам ви — изрече някой зад него.

Ферн се извърна мигновено и инстинктивно стисна бластера. Нямаше нищо опасно. Само две големи кристални очи го гледаха от стената. Гласът идваше от тях.

— Слушам ви — повтори гласът. — Биоавтомат Първи, клас В-три. Два милиарда кристални неврона.

Ферн се взря във фасетните очи — едри, начупени на рубинови призми. Два милиарда неврона — това означаваше, че автоматът не е просто автомат, а има собствено съзнание. Би трябвало да знае и да преценява всичко, което е станало тук.

— Имам въпрос — каза Ферн.

— Слушам.

— В станцията е идвал астропилот, Хелиан. Къде е сега?

— Човекът Хелиан излезе в двадесет и седем часа меридианно време. Оттогава не се е връщал.

Ферн пресметна наум. Времето на Медея се измерваше от меридиана на станцията, това правеше повече от десет земни часа, откак Хелиан беше напуснал тази зала.

— И не съобщи къде отива?

— Не.

Ферн остави бластера на една пристенна маса и се огледа. Тук някъде трябваше да има стереовизор с малък радиус на действие и поради това значително по-мощен. Може би с него би успял да огледа околността и да влезе във връзка с Хелиан. Десет часа все пак не бяха толкова много, имаше шансове за успех.

— Човекът Хелиан остави запис — каза Първия, — желаете ли да го включа?

Ферн се поколеба. Важно беше да огледа околността, докдето стигат възможностите на стереовизора, но и онова, което предлагаше Първия, също бе целесъобразно.

— Един въпрос — каза Ферн.

— Слушам.

— Защо Хелиан напусна станцията?

— Човекът Хелиан бе извикан навън.

Ферн се взря удивен в рубиновите очи. Първия не можеше да лъже. Но и това, което казваше, не можеше да бъде вярно. Вън беше пустиня от лимоненожълт пясък и черни скали и такава беше цялата планета — изгаряна от жар или напукана от мраз. По нея нямаше нито едно живо същество, което би могло да повика някого.

Ферн гледаше очите на Първия и съобразяваше: Хелиан бе бълнувал, това бе сигурно. А Първия, взел бълнуването за истина, го беше фиксирал в кристалната си памет.

Десет часа. Къде би могъл да отиде Хел? За тези десет часа той би могъл да стигне твърде далеч, вън от обсега на стереовизора. Засипан от нажежен пясък, в отровножълт саван. Или смазан под скалите, мъртъв. А би могъл да бъде тук, до входа на станцията, обикалящ в кръг под камшика на своето болно въображение.

— Включете записа! — каза Ферн.

Беше гласът на Хелиан. Така тъмен и напрегнат, както Ферн никога не бе го чувал. Той говореше — не, по-скоро това бяха мисли, объркани и тревожни, изказани на глас.

„Болен съм. Сигурно съм болен. Губя разсъдъка си, но още не искам да го повярвам. Лудите никога не искат да повярват в своята лудост.“

Мълчание. После пак:

„Трябва да събера малкото здрав разум, който ми е останал, и да се опитам да преценя събитията. Може би тогава ще съумея да разбера нещо, да обясня това, което не се поддава на обяснения.

Вчера всичко беше добре. Летях както обикновено, пристигнах, извърших проверката на автоматите, за която дойдох. Бях само малко уморен, струва ми се. Но не много, съвсем не много! После легнах и съм спал. Може би час или два. Събудих се и «това» започна от минутата на събуждането, от онази неясна граница, която вече не е сън, но още не е истина. Като че някой влезе в стаята. Не се чу нищо, но някой влезе. Аз продължих да лежа и сигурно в това беше моята грешка. Може би, ако бях станал, всичко щеше да прекъсне. Но аз продължих да лежа. Даже в първия момент ми беше интересно. Смятах, че някой е дошъл, а аз не съм чул слизането на ракетата.

После забелязах, че «то» е край мен. Това беше въвн от всеки разум, нещо толкова невероятно, че веднага реших, че още не съм се събудил. Има такива сънища. Сънуваш, че се събуждаш, а сънят продължава и става още по-тежък, още по-кошмарен от това, че вече си излъган, че си буден. «То» местеше бавно предметите, като че ги разглеждаше. Отначало — моите прибори. После вдигна шлема от скафандъра и го задържа вдигнат. Видях добре, че тук не можеше да има никаква грешка. Чух звъна от метала, който чукна в стъклото, когато шлемът отново легна на мястото си.

Спомням си, в този момент реших, че някой си прави лоша шега с мен. Реших, че и аз трябва да участвувам в шегата. Скочих и извиках нещо, не знам какво. Престорих се на уплашен. Хвърлих се към вратата, махах с ръце. След това спрях и се изсмях.

— Хайде — казах, — добре дошли! И стига с идиотските шеги!

Мислех, че са поне двама, даже си бях наумил кои са — Ивар и Дейн от «Трансорион».

Оттатък нямаше никой. Залата беше празна така, както я бях оставил, когато легнах да спя. Обърнах се. В стаята предметите продължаваха тихо да се местят. Шлемът се вдигна пак от масата и увисна във въздуха, като че винаги си е стоял там и няма намерение да бъде другаде. После се запъти бавно към мен — така както беше, висящ на един човешки ръст.

Тогава се уплаших. Изкрещях, захвърлих нещо и избягах в залата.

Сега вече не се плаша. Просто един човек с болен разсъдък няма защо да се плаши. Чувал съм за халюцинациите. В това е разликата между халюцинация и илюзия — при илюзията болният знае, че това, което вижда и чува, съвсем не е реално, а е измама на сетивата или на замъгленото въображение. При халюцинациите болният има съзнание за реалност. Той вярва. И аз вярвах в това, което виждах, защото не можеше да не вярвам. После събрах цялата си смелост. Приблжих се. Шлемът продължаваше да виси там, неподдържан от нищо, само леко се люлееше.

— Левитация! — помислих тогава. — Ереста на всички учени. Надсмешка над законите на природата. Свръхестественото.

Колко би било добре да е свръхестественото! Защото тогава нямаше да съм болен. Но аз съм зле и ставам по-зле всеки час.

Тогава шлемът се върна на мястото си. И предметите, всеки един, се върна точно там, където беше по-рано. «То» се погрижи добре за това. Всичко стана тъй, че само след няколко минути аз вече се питах дали наистина съм преживял нещо. Даже се успокоих донякъде.“

Тук гласът на Хелиан замлъкна. Чу се тих шум от стъпки, като че той ставаше и се разхождаше. После продължи:

„Разпитах биоавтоматите от залата. Но те не бяха видели нищо. Следователно всичко бе плод на моето въображение. После съобразих, че биоавтоматите не биха могли да забележат нищо, защото явленията се разиграха в малката зала. Дори бях доволен, че те не са видели нищо, защото моите халюцинации все пак биха могли да бъдат обяснени с преумората. Иначе оставаше да приема абсурдното. Реших, че е добре да тръгна, и започнах да се приготвям. Всъщност се подготвих психически; трябва да призная, беше ми неприятно да взема шлема, който лежеше на масата, колкото и да бях убеден, че той никога не е бил местен, а само така ми се е сторило. И се успокоявах, че ми е нужна само малко почивка в Базата, че всичко ще мине и ще го забравя.

Тогава започна отново. «То» беше тук, «то» никога не беше си отивало. «То» се въртеше около мен. От време на време като че се допираше до тялото ми, чувствавах го. Не помнех вече какво вършех. Хвърлях се из стаята, опитвах се да върна предметите на местата им. Те се съпротивяваха, упорствуваха, понякога поддаваха. Аз разбирах,

че е станало нещо непоправимо, кошмарът е вече толкова реален, че връщане назад е невъзможно, никога няма да се излекувам.

Когато всичко свърши, чух и глас. Той идваше някъде отдалеч и едновременно беше в мен. Този глас викаше и молеше. Аз не му вярвах, той бе гласът на моята болест. Той беше моят двойник. Мозъкът, загубил контрол над себе си.

По едно време реших, че трябва да радирам на Базата. Радирах. Мисля, че се справих добре. Бях, общо взето, спокоен, но им казах за призраците. Попитаха ме дали възнамерявам скоро да излятя. Предполагам, че имаха наум нещо друго — дали мога да ръководя ракетата. Отговорих, че не съм още дотам побъркан и могат да ми се доверят.

После гласът вече крещеше — моето име! Отдалеч, отблизо, вън от станцията, вътре в нея. Направих последна проверка. Попитах автоматите дали го чуват. Бях решил, че ако пак отговорят с отказ, ще изляза и нормален или не, ще поведе ракетата. Защото е по-добре да имам някакъв шанс и надежда, че ще се добера до Базата, отколкото да седя тук с помътен разсъдък като полудял плъх в капан.

Но автоматите отговориха с «да». Те също чуваха гласа. Не можеха да определят точно откъде. Веднъж дадох координати на километър и половина юг — югоизток, в посока на Големия Срив. Друг път показаха в пустинята. Те също се бяха объркали. Но едно беше вярно. Гласът съществуваше. Той искаше помощ и викаше моето име.

Оттогава той непрестанно ме вика. Затихва, умолява ме, крещи и заплашва, говори ми неща, които аз се страхувам и да помисля, но винаги е в мен и вън от мен.

Аз не мога да остана тук. Нямам право да остана повече тук, когато някой ме вика. Аз съм Хелиан, човекът, астронавигатор втори клас, а не полудял от страх плъх!“

Тук записът свършваше.

Ферн стоеше поразен, като се опитваше да размисли върху чутото. При Хелиан се бяха редували халюцинации с действителност, друго обяснение не можеше да има. Халюцинациите създаваха това чувство за реалност и така измамно се маскираха, че на техния фон

самата действителност изглеждаше нереална. Само един пункт от разказа на Хелиан трябваше да се провери, защото за него нямаше обяснение.

— Биоавтомат Първи — каза Ферн.

— Слушам.

— Тук регистрирахте ли гласа, за който говори Хелиан?

— Не. Това не беше програмирано. И човекът Хелиан не го пожела.

— Но този глас говореше по вътрешната вълна на станцията така ли?

— Да.

Ферн пристъпи и седна пред фасетните очи. Въпросът трябваше да се изясни докрай.

— Щом като гласът е говорил по вътрешната вълна на станцията, той идва от предавател, който е наблизо. Мислите ли?

— Логично е.

— Има ли други хора на повърхността на Медея освен тези, които знаеш вече?

— Не.

— Предполагам, че се заблуждаваш — каза Ферн. — Само простите автомати не се заблуждават, а ти си доста съвършен. Щом има предавател, който работи по вътрешната вълна, трябва някой да го е оставил...

— Момент! — каза Първия. — Извинете, ще приема едно съобщение. Само за момент ще прекъсна.

Ферн се превърна в слух. Очакваше да чуе тайнствения глас — онзи глас, който беше извел Хелиан навън. Но се разочарова веднага. Първия приемаше съобщение от някакъв автомат, който беше събрал поредната серия геологични проби и искаше разрешение за пренасянето им в геологичната сбирка на станцията.

— Извинете! — каза Първия. — Имате ли нещо против това автомат 43-бис да внесе пробите в геологичната сбирка?

Ферн вдигна рамене.

— Нямам нищо против, но нека почака да довършим! И така... предавателят е наблизо. Кой би могъл да работи с него?

Той искаше да продължи мисълта си, когато изведнъж усети, че нещо има. Долови го с края на окото си, така както беше свикнал да

следи в командната кабина работата на уредите, които стояха във от централното табло, но от които зависеше животът му. Долови го и се извърна мигновено, по котешки.

Бластерът, забравеният бластер, който беше оставил на пристенната маса, беше започнал бавно да се измества.

Дулото се въртеше надясно, към него. В следващата стотна от секундата Ферн се спусна и се сви на пода — кълбо от мускули с изключено съзнание. Извърши го, без да мисли, без да има време да се уплаши. В следващата стотна над него се понесе режещият ослепителен лъч на бластера. Той засъска в стената, потъна в нея и оттатък нея — в скалата. После още веднъж и още веднъж.

Лъчът търсеше Ферн.

Кълбото от мускули разбра това инстинктивно и се плъзна по пода под облака от дим, който изпълни залата.

Ако беше имал време да размисля, Ферн никога не би се решил на това, което направи и което му спаси живота. Като изплъзга до пристенната маса, в мъртвия ъгъл на стрелбата, където бластерът не можеше да го намери, той ненадейно скочи и сграбчи дулото. Почувствува само леко съпротивление, нищо повече. Бластерът утихна и се укроти, превърна се от разярено животно отново в предмет.

Ферн стоеше в средата на залата и докато димът бавно се слягаше по пода, се мъчеше да дойде на себе си. Беше преживял нещо невероятно, от тези неща, които разумът отказва да приеме. Но димът от горен дуралур още лютеше в очите и на стената се чернееше дълъг процеп, който потъваше в скалата.

Едва сега Ферн се уплаши. Той почувствува, че колената му омекват, в устата му се появи неприятният метален вкус на страха. Напрежението, което беше изпънало мускулите му само преди секунда, се замени с неочаквана слабост. Такъв страх той отдавна не бе изпитвал — от времето, когато попадна в гравитонната паяжина на бета-Скорпион. Тогава още не знаеха, че съществуват двойни слънца, които интерферират гравитонните вълни и изграждат около себе си цяла мрежа — невидим капан, за който няма локатори.

Той потърси с поглед стола, на който допреди малко седеше — бе го съборил. Пристъпи към него, вдигна го и се отпусна на седалката. С двете си ръце натискаше бластера върху колената и бавно изтегли докрай предпазителя, макар да имаше странното, но твърдо убеждение, че това с оръжието повече няма да се повтори. Трябваше да очаква друго, вече не това.

По челото му бяха избили капки студена пот. Той вдигна ръка да ги изтрие и забеляза, че пръстите му треперят. Отдавна не беше му се

случвало.

— Аз съм страхливец! — каза Ферн високо. — Аз съм долен, жалък, подъл, мръсен страхливец!

Той продължи да се ругае с отбрани изрази. От опит знаеше, че това помага. После премина към по-задълбочена характеристика на собствените си качества и на оня, който му устройва такива идиотски шегги. Малко по малко самочувствието му се възвръщаше, нервната треска отзвуча. Лютивият дим се бе окончателно разнесъл и ако не беше обгореният процеп на стената, Ферн би могъл да се закълне, че всичко това му се е присънило. Но процепът си стоеше там неумолим и напомняше, че нещата не се нуждаят от ругатни, а от обяснения. Обяснения нямаше. Или имаше едно — призраци. Но това обяснение граничеше с лудост, а Ферн не искаше и не можеше да признае, че разумът му не е в ред.

— Биоавтомат Първи! — повика Ферн. Той очакваше, че биоавтоматът е повреден, но въпреки очакванията му, биоавтоматът се отзова веднага:

— Слушам ви.

— Видя ли изстрелите? — запита Ферн.

— Да.

Значи всичко е било действително, а не халюцинация.

— Кой ги предизвика?

— Нямам информация.

— Как да нямаш! — избухна Ферн. — Тук става дявол знае що, а ти нямаш информация! Кой да има, да не би аз?

— Нелогично ми задавате въпроса — каза Първия. — И моля да отговорите на моя въпрос!

— Какъв въпрос? — смая се Ферн. Той не помнеше никакъв въпрос.

— Вън чака един от нашите геоавтомати, който е донесъл проби за сбирката. Вие не разрешихте да влезе. Какво трябва да направи?

Ферн изпъшка от досада. Това беше вярно. Докато той се бе борил с призраци и лъчът на бластера бе минал на сантиметри от него, станцията продължаваше своя автоматичен живот, никой не се интересуваше от това — да обясни черния процеп на стената и изглежда само човекът тук бе излишен. Но все пак нещо трябваше да

отговори. Иначе Първия пак щеше да го запита след малко с настойчивостта, на която само машина бе способна.

— Пусни го! — каза Ферн.

Първия примигна с рубиновите си очи и вероятно даде някакво нареждане, което Ферн не чу. Вън вратата на люка загърмя върху лагерите си, чу се, че се отвори, след това се затвори. После се разгърна вътрешната врата и в залата пристъпи един геоавтомат, подобен на тези, които Ферн беше виждал да работят в Базата. Неговото малко тяло, окръжено от венец синкави очи, се люлееше върху шест дълги телескопични крака. Очите само отбелязаха наличието на Ферн с едно по-ярко проблясване и автоматът продължи да крачи през залата, като отнасяше в малкото помещение своя товар.

— Биоавтомат Първи! — каза Ферн.

— Слушам ви.

— Имат ли автоматите в станцията... — той внимателно премисляше въпроса — имат ли автоматите в станцията или вън от нея някакво отношение към изстрелите, които моят бластер даде преди няколко минути? Тези изстрели можеха да ме убият.

— Не — отговори Първия. — Както знаете, с действията си или с бездействието си ние не можем да причиняваме вреда на хората. Това е закон.

— А кой предизвика изстрелите?

— Нямам информация.

Ферн стана и тръгна бавно из залата, като държеше с две ръце дулото на бластера.

— Почувствувах го — мислеше той, — почувствувах го, че се съпротивлява, но не особено силно. Следователно някой го движеше. Трябва да съобщя това в Базата. Те чакат от мен новини.

Той седна пред стереовизора за далечно предаване и започна да го настройва. Търсеше връзка с Базата.

— Само това като им кажа и ще се разтичат като бесни! Ще вдигнат на крак всички астрофизици и ще се домъкнат само за два дни!

Какво, два дни? Може би още...

Той изведнъж засече в мислите си. Никой никого нямаше да вдигне на крак и никой нямаше да се разтича, за да идва на Медея. Бяха сметнали Хелиан за побъркан, щяха да сметнат и него. Клаустрофобия. Космическа психоза. И вместо експедиция тук щеше

да долети още някой или може би — двама, навярно Ивар и Дейн. Те щяха да го изслушат спокойно и да го приберат в РЕС-а. Ако дотогава той не пропадне някъде навън, както беше пропаднал Хелиан.

Ферн отпусна ръка. Хелиан бе извикан навън. Може би това щеше да се повтори и с него. Трябваше да очаква следващата изненада — да чуе гласове, които го викат. Някой устройваше тези сцени по необясним начин, но онова, което беше станало с Хелиан, се повтаряше.

Все пак трябваше да се свърже с Базата и да се постарее да изглежда спокоен или поне не много разтревожен. Лошото беше, че Селена не можеше да бъде лесно измамена, тя веднага долавяше кога нещо не е в ред и започваше да пита и разпитва по чисто женски начин.

На стереоекрана се появи един от дежурните биоавтомати в Базата и Ферн въздъхна със скрито облекчение. Този нямаше да разпитва, той беше интелигентен, но не дотам.

Ферн предаде само няколко фрази — че е стигнал на Медея, че Хелиан в момента е в неизвестност и че ще го търси, макар да няма особени следи и данни да се е случило нещо лошо. При последното изречение Ферн се старееше да не гледа към стената и даже застана така, че закри с тялото си изгорения процеп от погледа на автомата. Изглежда обаче, че автоматът нищо не забеляза или просто сметна, че този процеп си е в реда на нещата, защото не зададе никакъв въпрос. Той само прие съобщението и Ферн изключи екрана.

Сега трябваше вече да направи нещо — поне част от това, за което беше дошъл. Да търси Хелиан и да се пази от изненади.

Ферн се премести на другия стереовизор — онзи с късия радиус на действие — и започна да оглежда околността, без да има наум никакъв план. Малка вероятност имаше да намери Хелиан, но не биваше да се отминава даже и тя.

На стереоекрана се движеше пясъчната пустиня — жълта и безнадеждна. Тя опря в скали, които изникнаха направо от пясъка — остри, тънки, като пръсти на човешка ръка, потънала тук незнайно кога. После започна пак пясък — до тъмната планинска верига, която закриваше хоризонта. Това беше Медея — безжизнена, страшна планета, в която нямаше нищо особено и в която чувството за опасност не те напускаше.

Ферн обърна превключвателя на стереовизора и започна да оглежда околността в другата посока. Тук пустинята свършваше бързо. Тя опираше в хаос от главозамайващи скали и пукнатини без дъно. Като че някой бе измислил в пристъп на злоба този черен лабиринт и после го бе осъществил. Това беше Големия Срив — първите изследователи на Медея го бяха нарекли така.

Екранът заобиколи някаква скала и Ферн едва не извика от радост. В пукнатината се движеше една сянка.

— Хел! — извика Ферн. — Чуваш ли, Хел?

Той насочи екрана, приближи се към сянката и радостното възклицание умря на устните му. Не беше Хелиан. Сянката получи очертания и на екрана изплува един геоавтомат. С пневматичните си лапи той се беше залепил за скалата и търпеливо я дълбаеше. Малко встрани се движеше друга сянка — навярно също геоавтомат.

— Биоавтомат Първи — каза Ферн, като се извърна към рубиновите очи, но с края на окото си продължаваше да следи екрана.

— Слушам ви.

— Възможно ли е вашите геоавтомати да са забелязали, ако Хелиан е минал наблизко до тях?

— Не, те нямат такава програма и действията, които могат да извършват, са точно определени.

Така беше. Геоавтоматите бяха между най-низшите автомати — полубезмозъчни изпълнители на нареждания, безгласни роби в йерархията на изкуствените мозъци. Никой нямаше да си разреши лукса да прати в онези диви скали биоавтомат със самосъзнание като Първия.

— Каква е програмата им? — запита Ферн.

— Част от общата програма номер едно за изследване на планетата. Геоавтоматите са отправени предимно в областта на Големия Срив, защото там има най-много данни за геологичното минало на Медея. Желаете ли по-подробни сведения?

— Не — въздъхна Ферн. — Те сега съвсем не са нужни.

— Ще разрешите ли на геоавтомат 43-бис да напусне станцията? Той изпълни задачата си и трябва да се върне в своя квадрант.

— Кой? — каза Ферн. — Какъв 43-бис... а, да!

Той съвсем беше забравил паяковидния автомат със сините очи.

— Нека се върне в квадранта си, да-да! — Ферн се обърна наново към екрана. Върховете на черните скали сега бяха озарени от светлина. Едно от жълтите слънца се показваше на хоризонта и отблясъците му пълзяха из пукнатините. Беше абсолютно безнадеждно. Ферн би трябвало да разполага с векове, за да огледа Големия Срив.

Зад гърба му мина геоавтоматът с дългите крака. Рубиновите очи на Първия дадоха някакво нареждане и вътрешната врата на люка се отвори, после се затвори след него. Ферн чу как се отвори външната врата.

На екрана се редяха пукнатина след пукнатина, в далечината блестеше лимоненожълтият пясък. Наистина някой беше измислил тази планета или се беше присънила някому. Но такива планети не се измислят — те просто съществуват независимо от това дали на човешкия род се харесват, или не.

Ферн се вираше в стереовизора и изведнъж пак почувствува, че нещо не беше в ред. Бластерът бе на коленете му, значи от тази страна нямаше опасност, „то“ не ще успее да го хване неподготвен.

Той бавно, ловко се извъртя, като че се боеше да не „го“ уплаши. Бе решил да се разправи с него.

Нямаше нищо, станцията беше спокойна. Първия го гледаше от стената с фасетните си очи. Тънкото монотонно жужене на апаратите продължаваше както преди. И все пак нещо беше станало.

Или нещо не беше станало — тази мисъл бавно се промъкна в съзнанието на Ферн. Какво?

Външната врата на люка. Тя не беше се затворила, след като геоавтоматът беше излязъл!

— Биоавтомат Първи! — каза Ферн. — Затворете външната врата на станцията! Защо не я затворихте?

— Получих нареждане и го изпълних.

— Какво? — стъписа се Ферн. Той не си спомняше да е давал такова нареждане. — Затвори веднага вратата!

— Програмата е променена от вас — каза Първия. — Трябваше да отворя и вътрешната врата, но те са така устроени, че не могат да се отварят едновременно. Извиках автомат гама-три. Той вероятно ще се справи с лагерите.

— Спри! — изрева Ферн. — Отменям! Отменям това нареждане!

Той скочи и се спусна към шлема на скафандъра. Грабна го и го наложи, шлемът залепна по шевовете веднага. Ферн стисна бластера с една ръка, а с другата се залови здраво за пристенната маса.

— Отмених нареждането! — чу Ферн в ушите си гласа на Първия.

— Затвори люка!

— Затварям люка.

— Върни автомат гама-три на мястото му!

— Връщам автомат гама-три на мястото му. Имате ли други нареждания?

— Не! — каза Ферн. Той едва контролираше гласа си.

— Значи — това беше. След като не успя с бластера, „то“ щеше да го убие по друг начин — просто и лесно. Щеше да отвори двете стоманени врати на станцията. Въздухът щеше да излети за миг — една малка експлозия — и всички по-леки предмети от вътрешността на станцията щяха да се разпилеят наоколо. И Ферн щеше да бъде с тях — там, върху жълтия пясък, сгърчен като есенен лист, без мисъл и без чувство, защото болката щеше да бъде мигновена и той щеше да изпадне в безсъзнание, преди да се задуши.

Спаси го само чувството му за опасност безпогрешното чувство, което имат всички достатъчно живели пилоти на космически кораби. И предвидливостта на конструкторите на люкове. Двете врати не можеха да се отварят заедно, даже да бъде дадена такава команда. Това беше направено невъзможно по чисто механичен път, чрез лагерите на плъзгащите се врати. Затова Първия беше извикал автомат, който да разбие лагерите. Първия беше умен, но не дотам, че да прецени всичко. А освен това беше получил нареждане.

— Биоавтомат Първи! — каза Ферн. — Кой ти даде нареждането да отвориш и двете врати на люка?

— Вие и човекът Хелиан.

— Ти не си в ред — заяви Ферн убедено. — Аз не съм давал такава заповед, а Хелиан въобще не е тук. Ти знаеше ли, че това би могло да ме убие... че ще ме убие съвсем сигурно?

— Не — призна Първия. — Нямах данни за такова следствие. Искате ли да чуete нареждането, което получих?

— Да, слушам.

Чу се глас и Ферн едва не извика от изненада — беше неговият глас. Само няколко думи, после гласът на Хелиан, който довършваше изречението. Като че някой си беше играл и беше подбирал думи, казани от двамата, само за да събере една подобна нелепа заповед.

Да, някой наистина беше подбирал думите. „То“ беше извършило това с дяволска пресметливост и упорство, като убиец, притаен в засада. Какво още можеше да се случи!

Ферн преглътна възбудата, която се беше спряла на гърлото му като буца, пусна се от пристенната маса и седна наново пред стереоекрана. Може би беше време да иска помощ от Базата, така не можеше да продължава! Нямаше да му откажат помощ. При такива обстоятелства!

Те нямаше да му откажат. Първо щяха да помислят, че и той като Хелиан е загубил разсъдъка си. Щеше да дойде още някой тук и той, Ферн, щеше да го убеди, че в станцията на Медея има неща, които нормалният разум не може да приеме и с които не може да се справи.

Той седеше и мислеше. Първоначалното чувство на безнадеждност и страх пред неизвестното се смени със срам. Петнадесет години астронавигация бяха отишли напразно, опасностите, които беше преживял и от които беше излизал достойно, щяха да бъдат нищо. Не само че не намери Хелиан, за когото беше пратен, а тръгна да иска сам помощ. След два-три дни щеше да дойде тук някой младок и после цялата База с години ще разказва как Ферн се е уплашил. А той наистина се беше уплашил. Няма човек, който да не се страхува. Идват моменти, в които точно най-човешкото е да се боиш. Работата е само в това, как се държиш, когато те е страх.

И Ферн започна да си припомня кога се е страхувал. Веднъж — при един от първите рейсове по трасето Аргус-Орион. Беше нищо и никакъв рейс, и то с товарна ракета. Имаше вече известна опитност като астронавигатор — точно толкова, колкото да го вкара в беля. Рейсът беше в нормата, той се готвеше да почива и да даде последните нареждания на автоматите навигатори, когато почувствува, че ракетата започна леко да вибрира. Вибрация в товарна ракета не е от най-приятните неща, почти винаги говори за нещо сериозно. Той почака малко — смяташе, че това ще мине, но вместо да престане, вибрацията се усили. Странното беше, че нито един от уредите не я регистрираше, даже и жиросистемите. А се чуваше ясно как трепти целият корпус —

на пристъпи, и как всеки нов пристъп е по-силен и заплашва да разкъса обшивката.

Ферн се беше уплашил тогава, но съзнаваше ясно какво върши. Не се отклони от курса, не поиска принудително кацане. Ракетата издържа — пристъпите постепенно отзвучаха. После, в Базата, Ферн поразпита Териан, стария космически лекар. Териан го беше изгледал и беше казал нещо съвсем сложно, което звучеше като пристъп на невроза на равновесния апарат или подобно на това. Изключително рядък случай. Не ракетата беше вибрирала, а самият той.

Тогава се беше страхувал, но бе издържал. А сега щеше да иска помощ, вместо сам да помогне на Хелиан!

Страхът се беше сменил със срам, срамът се смени със злоба — чиста и неподправена злоба. „То“ нямаше да го надвие. Не беше толкова умно, нито толкова опитно.

— Излез! Покажи се! Ти... — той не намираше думи и само ръмжеше от ненавист към неизвестното, което на два пъти се беше опитало да го убие. После стана. Разбира се, никой не се показваше. Така и трябваше да се очаква.

Ферн стисна бластера и започна бавно да оглежда помещенията, всеки предмет поотделно, като че „то“ беше вътре в предметите. Мина в стаята зад голямата зала, където най-напред се беше случило онова с Хелиан, после в музея за геологични проби. Всичко беше спокойно. Зад прозрачните капюшони от екалон лежаха добре номерирани и подредени късове от черно-червени, черно-зелени и ултрамаринено-черни минерали, кристали с причудливо начупени огледално-черни плоскости, в които се оглеждаше шлемът на Ферн. Навсякъде беше тихо, „то“ беше претърпяло неуспех и се беше притаило. До следващия скок из засада.

Ферн се върна в залата и седна пред стереовизора с къс радиус на действие. Трябваше в крайна сметка да търси Хелиан, а не само да се грижи за собствената си безопасност.

Той отново насочи екрана към Големия Срив. Не знаеше защо, но все му се струваше, че там трябва да търси Хелиан, сред този хаос от скали и пукнатини. Повъртя малко екрана, като се чудеше какво да измисли — да седи така и да търси със стереовизора значеше да се залъгва, че върши нещо. Би било чудо да открие Хелиан по този начин. Може би все пак автоматите... Той се извърна.

— Биоавтомат Първи!

— Слушам ви — отзова се веднага Първия.

— Можеш ли да дадеш нареждане до геоавтоматите да търсят органична високоорганизирана материя... имам предвид... — той се запъна малко, искаше да обясни по-добре — материя, от която сме изградени ние, хората?

— Мога. Това не е в параметрите на геоавтоматите, но за някои от тях е възможно.

— За колко?

— Четиринадесет — отговори Първия, без да се забави нито минута.

— Добре! — каза Ферн. — Все е нещо. Дай веднага такова нареждане! Нека всичките четиринадесет геоавтомата, които могат да търсят белтъчни съединения, се отправят към Големия Срив.

— Дайте координати! — помоли Първия.

— Координатите ще им дадеш ти! — отрязва Ферн. — Ще разпределиш по най-целесъобразен начин страната на Големия Срив, която е към станцията, и ще изпратиш там всичките четиринадесет геоавтомата.

— Разбирам — каза Първия. — Искате да намерят човека Хелиан. Трябва ми малко повече време, докато изчисля всичко и дам съответните нареждания на подходящите за целта геоавтомати.

Той говореше съвсем точно, с подобрени изрази и това малко дразнеше Ферн. Но в края на краищата не можеше да се иска от един мозък с два милиарда кристални неврона да знае жаргоните, на които си говореха пилотите от Базата. Важно беше да е съобразителен и да си разбира от работата, а очевидно беше такъв.

— Колко време ти е нужно? — запита Ферн.

— Около осем минути меридианно време.

— Действуй!

Рубиновите очи примигнаха.

— Чакай! — каза Ферн. Той се беше сетил нещо. — По какъв начин получи нареждането да отвориш и двете врати на люка? Как ти бе дадено то?

— Директен запис, — отговори Първия. — Пряко в анализаторния блок. Вие твърдите, че отварянето и на двете врати

може да ви унищожи. Аз запомних това. Следователно нареждането трябва да се анулира.

— Да-да, разбира се! — каза Ферн бързо. — И действуй!

„Пряко в анализаторния блок — мислеше Ферн, — без да минава по обичайните пътища — зрителен или слухов. Не съм слушал досега за такова нещо, но то очевидно съществува! Запис, предаван отнякъде. Отблизо. Значи — нещо свръхестествено. Значи...“

Изведнъж в ума му изплува една мисъл, от която той подскочи. Как не се беше сетил досега! Ракетата! Ракетата на Хелиан! Положително всичко идваше оттам. „То“ нямаше друго място, не беше безпътен дух! „То“ използваше уредите в ракетата, за да устройва всички тези спектакли, които на два пъти едва не му струваха живота. Но сега той щеше да се разправи с него!

Побелял от злост под шлема на скафандъра, сграбчил бластера с две ръце, Ферн се отправи към вратата на люка.

И се върна пак така бял от злоба, но напълно недоумяващ. Беше сигурен, че в ракетата на Хелиан имаше някой, а тя се оказа празна. Автоматите бяха в пълна изправност, дадоха му всички сведения, които им поиска. Казаха с точност до десети от секундите времето на кацане, времето, когато Хелиан е напуснал ракетата, съобщиха, че ракетата е в готовност да излети — бяха се грижили съвсем добросъвестно. Ферн им поставяше кръстосани въпроси, искаше да ги улови в някакво противоречие, макар и да съзнаваше, че опитите му са безсмислени. Никой не беше влизал тук след Хелиан, никой не беше използвал уредите и предавателите. „То“ не беше в ракетата.

Ферн прекрачи прага на залата в станцията и първото, което чу, беше познатият глас, идващ от рубиновите очи:

— По данните, които предаде геоавтомат 21, смятам, че търсеният от вас човек Хелиан е намерен!

Ферн изтича до очите с вик — тържествуващ, радостен вик. Това се казваше идея — да накара геоавтоматите да помагат! Само да е жив! Щяха да тръгнат веднага, а после други да се разправят със странностите на тази проклета планета! Само да е жив!

— Къде е! Покажи го!

Той въртеше екрана на стереовизора, без да има търпение да чуе координатите, които му даваше Първия.

Накара го да ги повтори и изпънат от вълнение, насочи екрана. После замря така, както беше.

На екрана се чернееше страшна, отвратителна пукнатина с отвесни стени. Тя се виждаше като на длан — лъчите на едно от жълтите слънца я осветяваха добре. Той не можеше да каже каква е височината, но тя беше огромна. Един от геоавтоматите стоеше на ръба и предпазливо се залавяше за скалата с пневматичните си крака.

— Къде е Хелиан? Покажи го! — каза Ферн със свито сърце. Той се мъчеше да различи в пукнатината нещо, което би приличало на човек, но не можеше.

— Вие не го виждате — отзова се Първия, — но геоавтомат 21 го установява, той е в неговия обсег. Долу е.

— Хел! — завика Ферн в екрана. — Хел! Обади се, аз съм! Тук е Ферн!

Екранът мълчеше. Даже парченцата скала, които се отронваха под пневматичните крака на геоавтомата, пропадаха надолу без шум — на Медея нямаше атмосфера, която да провежда звука.

— Геоавтомат 21 ще слезе, но доста трудно — забеляза Първия.

„Само да е жив! — мислеше Ферн. — Вземам го и...“

Той гледаше отвесните стени, които потъваха като в преизподня, и се стараеше да мисли за Хел като за жив, да му вдъхне малко от своите сили, да го върне в света, от който беше излязъл. И дълбоко в подсъзнанието си вече не вярваше на чудото. Хел беше паднал от ръба, от страшната височина по отвесната скала, където даже един геоавтомат не можеше да се задържи. Нямаше никакъв шанс да бъде жив. Той не можеше да бъде жив при такова падане.

— По-бързо! По-бързо! Нареди му да слиза! — настояваше Ферн.

— Наредил съм — каза Първия. — Но той няма друга възможност.

Екранът вече следеше отблизо геоавтомата, който местеше внимателно дългите си крака по ронливата скала. От време на време спираше и прекрачваше гнезда от огромни черни кристали, израснали като невероятни цветя в пукнатините, после продължаваше. Венецът от сини очи на малкото му тяло блестеше от напрежение.

Ферн седеше като хипнотизиран, забил пръсти в дланите си, прехапал устни. Беше забравил всичко — двата опита да бъде убит,

невидимото в станцията — всичко. Сега беше важен само Хел, нещастният Хел, който лежеше някъде долу и може би умираше в тази минута.

Геоавтоматът слизаше, движенията му ставаха все по-уверени и по-бързи, когато изведнъж замря. Два от дългите му телескопични крака увиснаха и трептейки, напразно се опитваха да се заловят за скалата. Той целият се люлееше под собствената си тежест.

— Какво става там? — извика Ферн, като скочи. Той протегна ръце към екрана, като че можеше да помогне на геоавтомата.

— Трудно ми е да преценя — каза зад гърба му Първия. — Изглежда като частична парализа на невронен център.

— Какво!

— Частична парализа на невронен център — повтори Първия спокойно. — Случвало се е и друг път в този район. Така загубихме геоавтомат 9-бис.

Ферн стоеше вцепенен пред екрана и от гърлото му излизаха някакви звуци, които не бяха думи. „То“ се беше намесило и там, в Големия Срив! „То“ беше навсякъде, из цялата проклетата планета.

— Не разбирам добре нарежданията ви — каза Първия.

И в този момент геоавтоматът падна. Той се откъсна от скалата и полетя надолу, като се блъскаше в острите ръбове. Краката му се чупеха и се търкаляха след тялото, а подир тях се носеше порой от дребни и по-едри парчета от скалата. Всичко продължи не повече от десетина секунди и пукнатината пак застина в своя предишен покой.

Тогава екранът намери Хелиан. Той лежеше по очи, прегънал неестествено ръце, скафандърът висеше на парчета около него. Беше паднал на една от малките площадки в пукнатината и счупеният му шлем се оглеждаше в блестящите черни повърхности на огромните кристали наоколо.

— Хел! — стенеше Ферн. — Хел, чуваш ли ме! Обади се, Хел! Моля те, обади ми се!

Той знаеше, че Хел е мъртъв, че е немислимо да се обади. При разбит шлем и разкъсан скафандър Хелиан бе живял не повече от няколко секунди, а може би бе загубил веднага съзнание от болка и смъртта му е била кратка и лека. В Космоса смъртта най-често е кратка.

— Какво ще наредите? — каза Първия.

Ферн бавно се изправи. В съзнанието му нямаше нито една мисъл, той нищо не можеше да нареди.

И тогава чу гласа на Хелиан.

— Ела! — каза гласът. — Аз не мога сам. Толкова съм далеч... толкова съм...

Ферн гледаше екрана — там лежеше Хел с накъсан скафандър, прегънал ръце, както никой жив не можеше да ги прегъне. И Хел говореше — викаше го при себе си, молеше го за спасение.

Мъртвият говореше. А може би не беше мъртъв? Може би имаше още някакъв шанс!

Без да мисли, Ферн спусна шлема си и изтича през залата. Застана пред люка, изчака първата врата да го пусне. Движеше го само едно желание — там, при Хел! Ще намери начин да го измъкне! Няма положения, от които да липсва изход!

Той изскочи пред входа на станцията и първата му мисъл беше да изтича до ракетата. На РЕС-а имаше танкетка, с нея би могъл да се добере до Големия Срив.

Това беше първата мисъл. А втората мисъл беше такава, че го закова на място. Гласът, който беше извикал Хел и го беше примабил в пукнатината, сега зовеше и него! Същият глас, променен, с тембъра на Хел и с неговите думи! И той, Ферн, тичаше като глупак, за да попадне в капана.

Но Хел лежеше там — умиращ, безпомощен — и Ферн беше единственият, който можеше да му помогне!

Хел беше мъртъв. Гласът не беше неговият. Не можеше да бъде неговият. Това беше уловка.

Ферн отпусна ръце и се обърна, за да влезе отново в станцията. Плъзгащата се врата се отмести послушно пред него. Можеше да става каквото ще, но той още не беше загубил разсъдъка си.

В залата всичко беше както преди да излезе. Първия отбеляза с примигване на очите си неговото появяване отново. Ферн се отпусна на един от пристенните столове. Способността му да размисля се беше върнала.

„Само да не се поддам! Да запазя разума си, да го запазя! — повтаряше си той. — Постепенно всичко ще разбере. Няма неизясними неща, има само неща, които още не зная... но това не трябва да ме кара да губя разума си!“

— Биоавтомат Първи! — каза Ферн.

— Слушам ви.

— Откъде се предаваше по стереовизора гласът на Хелиан? Определи ли?

— Да. Регистрирах.

— Откъде?

— От музея за геологични проби.

— Какъв музей? — удиви се Ферн. Той не разбираше.

— От геологичния музей на станцията.

Ферн прехапа устни. Значи „то“ беше там. През цялото време той се бе въртял тук, а опасността бе идвала отблизо — само от няколко крачки! Но вече нямаше да го изненадат.

Той седеше и мислеше. Първият път, когато се опитаха да го премахнат, беше... кога? Когато разговаряше с Първия, а един геоавтомат искаше разрешение да влезе в музея, защото носеше геологични проби. Вторият път — когато геоавтоматът излезе. Той беше оставил вече пробите вътре.

Невидимото беше свързано с геологичните проби.

— Биоавтомат Първи! — каза Ферн.

— Слушам ви.

— Искам да ми посочиш минералите, които донесе твоят геоавтомат, когато... когато бях тук. Кой са те? Можеш ли да кажеш?

— Разбира се — отзова се Първия. — Гигантските кристали от Големия Срив. Съставът им не е уточнен, нямам достатъчно данни.

Кристалите. Големите черни кристали, в чиито стени се отразяваше разбитият шлем на Хел. Те бяха живи.

Ферн стана, хвана бластера здраво и мина през залата. Влезе в музея. Под прозрачните куполи просветваха огледалните стени на късовете от Големия Срив.

— Кой си ти? — шепнеше Ферн. — Кой си? Ти... или ти... другият? Разум ли си... или не... или си самото въплътено зло! Отговори!...

„Случаят Медея“ и досега не е изяснен, въпреки четирите експедиции и стотиците съобщения, които се появиха след тях. Никому не се удаде да влезе във връзка с кристалите от Големия Срив. За доказано се сметна само едно — че тези кристали притежават способността да отразяват околната среда в много по-висша степен, отколкото това бе досега познато за неживата природа. Някои предположиха, че кристалите обработват получената информация — следователно в тях има наченки на разум. Други оспориха това твърдение. Прие се, че кристалите могат да приемат и отразяват почти всички вълни от електромагнитния спектър и така да имитират гласове. Движението на предмети от разстояние се отдаде на явлението

„насочен магнетизъм“, което бе описано и добре изучено от експедициите, но в лабораторни условия никой не успя да го повтори.

Единствената стройна хипотеза бе предложена от няколко не особено сериозни информатори от Базата. Те твърдяха, че кристалите са живи и разумни и че това е форма на уникален по рода си кристален разум. Всички необикновени явления в станцията те свързаха с факта, че там геоавтоматите бяха пренесли няколко живи кристала. Откъснати от своите събратя в Големия Срив, те се бяха старали да намерят изход и начин да се върнат на предишното си място. За тях хората бяха само пречка и те се стараеха да ги отстранят, без да се вълнуват от никакви други съображения. С „насочения магнетизъм“ кристалите само проучваха околната среда и съвсем нямаха намерение да плашат обитателите на станцията. Извикването на Хелиан, а след това и на Ферн към Големия Срив бе отчаян зов между живи разумни кристали, разделени един от друг, които се опитваха да обяснят на хората какво са извършили. Парализирането на геоавтоматите в пукнатината на Големия Срив беше само защитна реакция, целяща да попречи на новото отвличане на живи кристали.

Два разума се бяха срещнали, всеки със своята логика на поведение, и не бяха се разбрали.

Никой не повярва на тези безпочвени твърдения. Посмяха се малко върху тях и ги отминаха. Ако кристалите бяха разумни, защо не се опитат и сега да влязат във връзка с хората? А може би не искат да имат контакт с най-разумното същество в Галактиката? Това можеше да предизвика скептична усмивка и у най-доброжелателно настроените към тази невероятна хипотеза.

Що се отнася до целесъобразността в поведението на кристалите — такава целесъобразност експедициите не откриха и тя бе отречена. И само Ферн си остана на особено мнение по този въпрос. Но той беше астронавигатор от втори клас, даже не и от първи, затова никой не обърна внимание на неговото особено мнение.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.